

Stockholm den 25 september

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen
Stora Nygatan 26
111 27 Stockholm

Remissvar över delbetänkandet Straffrättsliga åtgärder mot terrorismresor, SOU 2015:63

Inställning

Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen (ICJ-S) avstyrker förslaget såvitt avser införandet av 3 §, 1 st., andra punkten samt påföljden enligt 3 a § förslag till lag om ändring i lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall.

I övrigt tillstyrks förslaget.

Sammanfattande ståndpunkt

ICJ-S anser att kriminaliseringen enligt den föreslagna 3 §, 1 st., andra punkten är alltför vittomfattande och att oklarheterna kring vad som krävs för att en person eller sammanslutning ska anses utgöra en förbjuden mottagare gör bestämmelsen mycket tveksam ur ett legalitetperspektiv.

ICJ-S anser att påföljdsförslaget i 3 a § är svår att motivera ur ett systematiskt perspektiv, eftersom straffsatsen är densamma som för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet enligt 3 §, 1 st. första punkten, vilket är att anse som en gärning som ligger betydligt närmare fullbordanspunkten för särskilt allvarlig brottslighet än vad finansiering av resor gör.

Motivering

ICJ-S vill framhålla det angelägna i att värna fred och säkerhet såväl nationellt som internationellt genom att bekämpa sådan gränsöverskridande brottslighet som terrorism. Kampen måste givetvis föras inom de ramar som lagen anger och med respekt för de principer som ligger till grund för den demokratiska rättsstaten. Därutöver krävs att lagstiftningen mot terrorism är klar och tydlig för att effektivt kunna tillämpas på sådana handlingar som bidrar till eller utgör ett led i genomförandet av terroristhandlingar.

Fram tills idag har olika lagstiftningsåtgärder mot terrorism inte medfört någon ökad lagföring av sådana brott. Till viss del förklaras det av att lagstiftningen är otydlig och svårtillämpad, vilket även underströks av lagrådet i samband med införandet av

terroristbrottslagen. Lagrådet framhöll att definitionen av terroristbrott måste anses tveksam ur ett legalitetsperspektiv (prop. 2002/03:38 s. 148).

Problemet med att definiera terroristbrott eller terroristhandlingar försvåras även av det faktum att terroristbrott anses utgöra ett av flera brott som faller under begreppet särskilt allvarlig brottslighet enligt finansierings- och rekryteringslagaren. Utöver terroristbrott enligt terroristbrottslagen ingår även ett antal gärningar som redovisas i olika internationella konventioner och resolutioner till vilka de aktuella bestämmelserna i finansierings- och rekryteringslagarna hänvisar.

När säkerhetsrådets resolution 2178 (2014) nu ska implementeras och lagstiftningen anpassas till FATF:s rekommendationer anses terrorism och terroristhandlingar motsvaras av särskilt allvarlig brottslighet, inte terroristbrott, vilket medför en närmast oöverskådlig utvidgning av det straffbara området. Osäkerheten kring gränserna för det straffbara området förstärks även av de oklarheter som redan idag finns kring vad som avses med terroristbrott enligt 2 § terroristbrottslagen och särskilt allvarlig brottslighet enligt finansierings- och rekryteringslagen.

Att under dessa förhållanden kriminalisera sådana vardagliga handlingar som till exempel gåvor mellan anhöriga eller bidrag till humanitära projekt, utan att klart och tydligt definiera vilka mottagare som anses vara illegitima, och det oavsett om transaktionerna kan, direkt eller indirekt, knytas till en terroristhandling, måste anses helt sakna förankring i svenska lagstiftningstraditioner och är svår att förena med den grundläggande legalitetsprincipen.

Utan en mer djupgående analys av vilka handlingar som kan komma att träffas av den föreslagna regleringen i 3 §, 1 st. andra punkten, är det inte möjligt för ICJ-S att ta en annan ställning än att regleringen måste anses oförenlig med de krav som uppställs på förutsebarhet, tydlighet och klarhet vad gäller straffrättsliga statuter.

Detta remissvar har avfattats av Thomas Olsson å ICJ-S vägnar.

Peter Varga
Ordförande

Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen